

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Визначено сутність фінансових ресурсів, розглянуто систему управління фінансовими ресурсами підприємства, джерела їх формування, а також етапи управління фінансовими ресурсами на вітчизняних підприємствах.

Ключові слова: фінансові ресурси, грошові надходження, управління фінансовими ресурсами, система управління фінансовими ресурсами.

Abstract

Deliberate nature of financial resources, the system of financial management of the company, the source of their formation and stages of financial management in domestic enterprises.

Keywords: financial resources, income, financial management, financial management system.

Вступ

На даний момент однією із найбільших проблем, з якою стикаються багато вітчизняних підприємств є неправильне або недостатньо ефективне управління фінансовими ресурсами. А від цього залежить функціонування та розвиток підприємства, а також його конкурентноспроможність на ринку.

Тому, оскільки фінансові ресурси є найважливішим чинником економічного зростання та розвитку підприємств, необхідно вміти правильно та ефективно використовувати, формувати та розподіляти фінансові ресурси на підприємстві.

Над питанням щодо управління фінансовими ресурсами працювали такі відомі вчені дослідники, як : Т. В. Безбородова, О. Д. Василик, В. П. Кудряшова, А. М. Поддєрьогін, А. М. Білик, Л. Д. Буряк, В. М. Опарін, Д. В. Ванькович та багато інших.

Метою дослідження є визначення сутності фінансових ресурсів підприємства, джерел формування, а також аналіз ефективності використання фінансових ресурсів на вітчизняних підприємствах.

Результати дослідження

В системі основних економічних ресурсів важлива роль належить фінансовим ресурсам, їх достатня наявність – необхідна умова успішного функціонування будь-якого підприємства.

В економічній літературі досі немає єдиної думки щодо визначення фінансових ресурсів.

Під фінансовими ресурсами підприємства розуміємо «сукупність коштів з фондів підприємств та від зовнішніх надходжень, що можуть бути спрямовані на формування основного та оборотного капіталу, необхідного для провадження підприємницької діяльності і забезпечення розширеного виробництва» [1].

О. Д. Василик стверджує, що фінансові ресурси – це грошові накопичення і доходи, що створюються в процесі розподілу і перерозподілу валового внутрішнього продукту й зосереджуються у відповідних фондах для забезпечення безперервності розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб [2].

На думку В. П. Кудряшова, фінансові ресурси – це сукупність фондів, які беруть участь у забезпеченні діяльності суб'єктів і здійснюють обіг у грошовій формі. Фінансові ресурси завжди знаходяться у власності тих чи інших суб'єктів і використовуються для вирішення поставлених задач.

Поддєрьогін А. М. вважає, що «фінансові ресурси – це грошові засоби, які є в розпорядженні підприємства, а саме грошові фонди, а також частина грошових засобів в не фондовій формі» [3].

Отже, можна сказати, що більшість авторів розуміє під фінансовими ресурсами грошові накопичення, доходи і надходження або ж фонди грошових ресурсів.

Таким чином, до фінансових ресурсів слід відносити сукупність коштів, які знаходяться в розпорядженні держави, муніципальних утворень, окремих суб'єктів господарювання та домогосподарств (населення), що призначені для фінансування розширеного відтворення та виконання різноманітних фінансових зобов'язань.

Однією з класифікацій фінансових ресурсів підприємства є класифікація в залежності від джерел формування фінансових ресурсів (рис.1).

Рис. 1. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства [4]

Управління фінансовими ресурсами підприємства це система принципів і методів розробки та реалізації управлінських рішень, які пов'язані з оптимальним формуванням фінансових ресурсів, а також забезпеченням ефективності їх використання в різних видах господарської діяльності підприємства.

Управління фінансовими ресурсами може бути спрямоване на досягнення таких цілей: виживання фірми в умовах конкурентної боротьби; уникнення банкрутства і великих фінансових невдач; лідерство в боротьбі з конкурентами; збільшення ринкової вартості фірми; прийнятних темпів зростання економічного потенціалу фірми; зростання обсягів виробництва та реалізації; збільшення прибутку; зменшення витрат; забезпечення рентабельної діяльності і т.д.

Система управління фінансовими ресурсами підприємства повинна базуватися на принципах важливості, повноти, оперативності, динамічності, достовірності, безперервності, циклічності, узгодженості з іншими економічними процесами підприємства й ефективності.

В основі системи управління фінансовими ресурсами підприємства лежать два складники: управління формуванням фінансових ресурсів та управління використанням фінансових ресурсів, або їхнім функціонуванням [5].

Тому можна визначити етапи процесу управління фінансовими ресурсами підприємств в сучасних умовах господарювання:

1. Виявлення та формулювання проблеми й завдання управління фінансовими ресурсами, які повинні бути виконані на базі попередньо набутого досвіду та наявної інформації.
2. Прийняття управлінського рішення щодо використання фінансових ресурсів і його реалізації.
3. Аналіз результатів прийнятого рішення з погляду можливих способів його модифікації чи зміни, а також їх врахування в процесі накопичення досвіду, який може бути використаний у майбутньому.

Висновки

Отже, від ефективної організації та правильного управління фінансовими ресурсами підприємства залежить як його фінансово – економічний стан, так і стан на ринку в сучасних конкурентних умовах. Управління фінансовими ресурсами – це процес прийняття ефективних управлінських рішень, які поєднують у собі досвід професіоналів і певні умови, що складаються в конкретний момент часу і потребують виконання оперативних і стратегічних завдань. Система управління фінансовими ресурсами буде вважатися ефективною лише тоді, коли вона дає змогу не лише раціонально використовувати наявні ресурси, а й забезпечити системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств: [підручник] / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук - К. : Центр навчальної літератури, 2013. – 504 с.
2. Василик О. Д. Теорія фінансів: [навч. посібник] / О. Д. Василик. – К.:НІОС, 2000. – 416 с.
3. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: [підручник] / А.М. Поддєрьогін, А.М. Білик, Л.Д. Буряк; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 5-те вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
4. Сметанюк О. А. Проблеми фінансового забезпечення відтворення основних засобів / О. А. Сметанюк, А. В. Базалицька // Економічний простір: Збірник наукових праць. – № 59. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2012. – С.259-264.
5. Шкробот М. В. Сутність та основи функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємств / М. В. Шкробот // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – №3. – С. 236-240.

Аліна Володимирівна Шастун – студентка групи МОЗ-14-мс, факультет менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: alina-foreva@mail.ru

Науковий керівник: **Сметанюк Олена Анатоліївна** – к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту та моделювання в економіці, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Shastun Alina – Department of Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnitsa, e-mail: alina-foreva@mail.ru

Supervisor: **Smetaniuk Olena A.** – PhD in Economics, docent, docent of Department of Management and Simulation in Economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.